

Finansiell stabilitet

Riksgäldsdirektör Hans Lindblad

Finansdagarna, 2014-05-22

Vad gör Riksgälden?

Myndighet under regeringen med ansvar för ”statens centrala finansförvaltning”

- Statsskulden ca 1250 mdr kr.
- Statens internbank
- Ställer ut garantier och ger krediter
- Insättningsgarantin och investerarskyddet
- Stödmyndighet för banker i kris

Finanskris är skuld kris

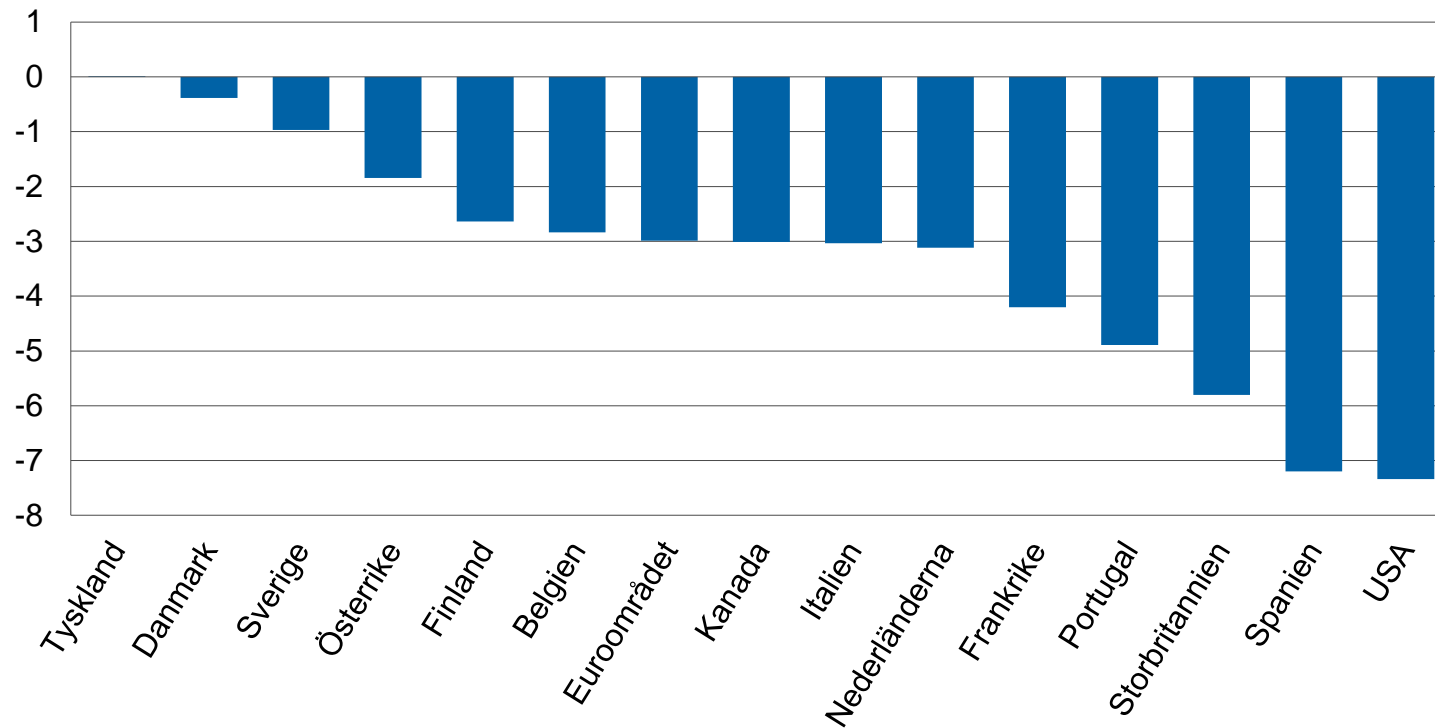
Bästa skyddet mot finanskris är låga skulder

- Statens finanser ska vara starka
- Banker ska vara välkapitaliserade
- Hushållens och företagens skulder ska vara rimliga

- .....hur ser det ut?

Svenska framgångsfaktorer - litet underskott...

Finansiellt sparande, % av BNP 2013

Procent

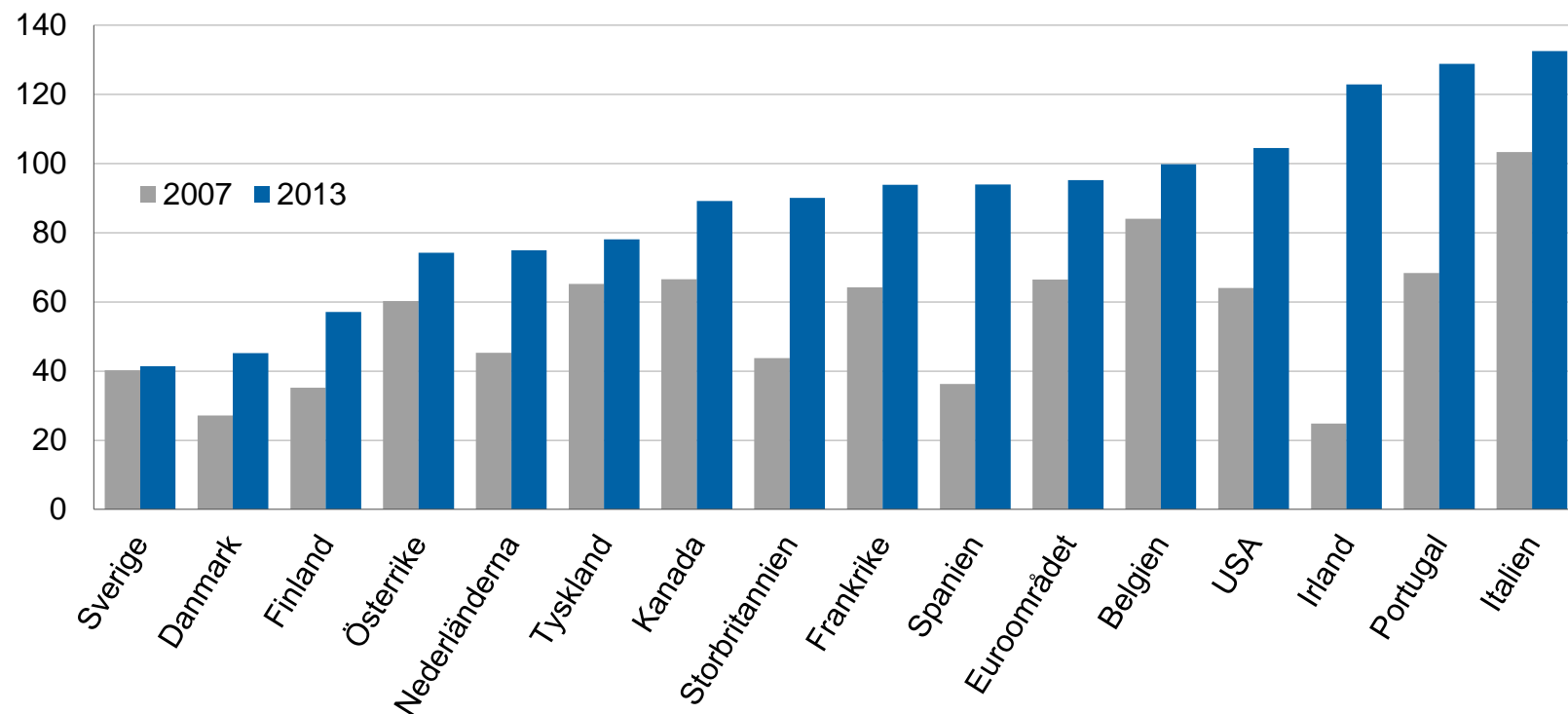

Källa: IMF

...och liten statsskuld jämfört med omvärlden

Bruttoskuld offentlig sektor, % av BNP 2013

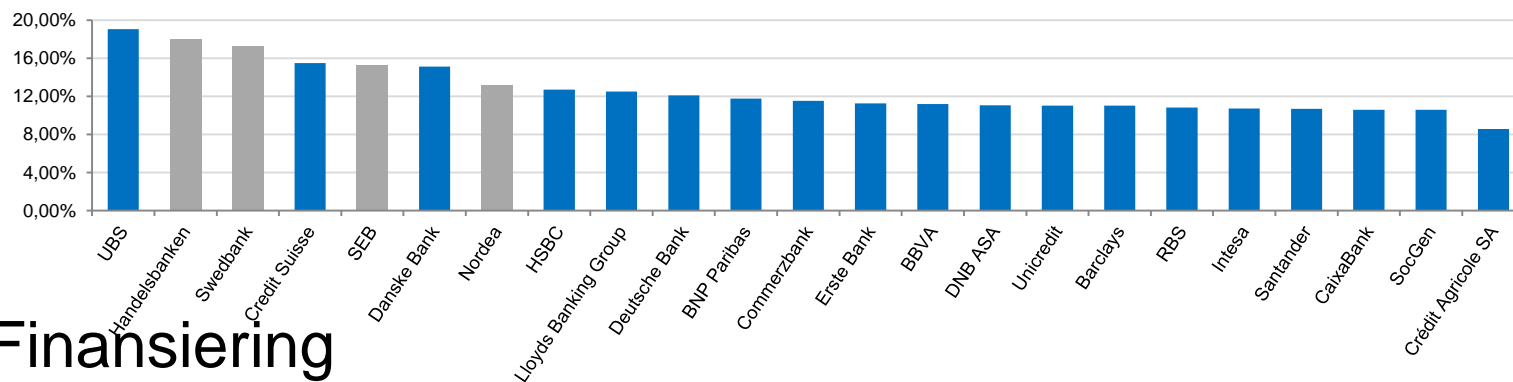
Procent

Svenska banker väl rustade

Kapital

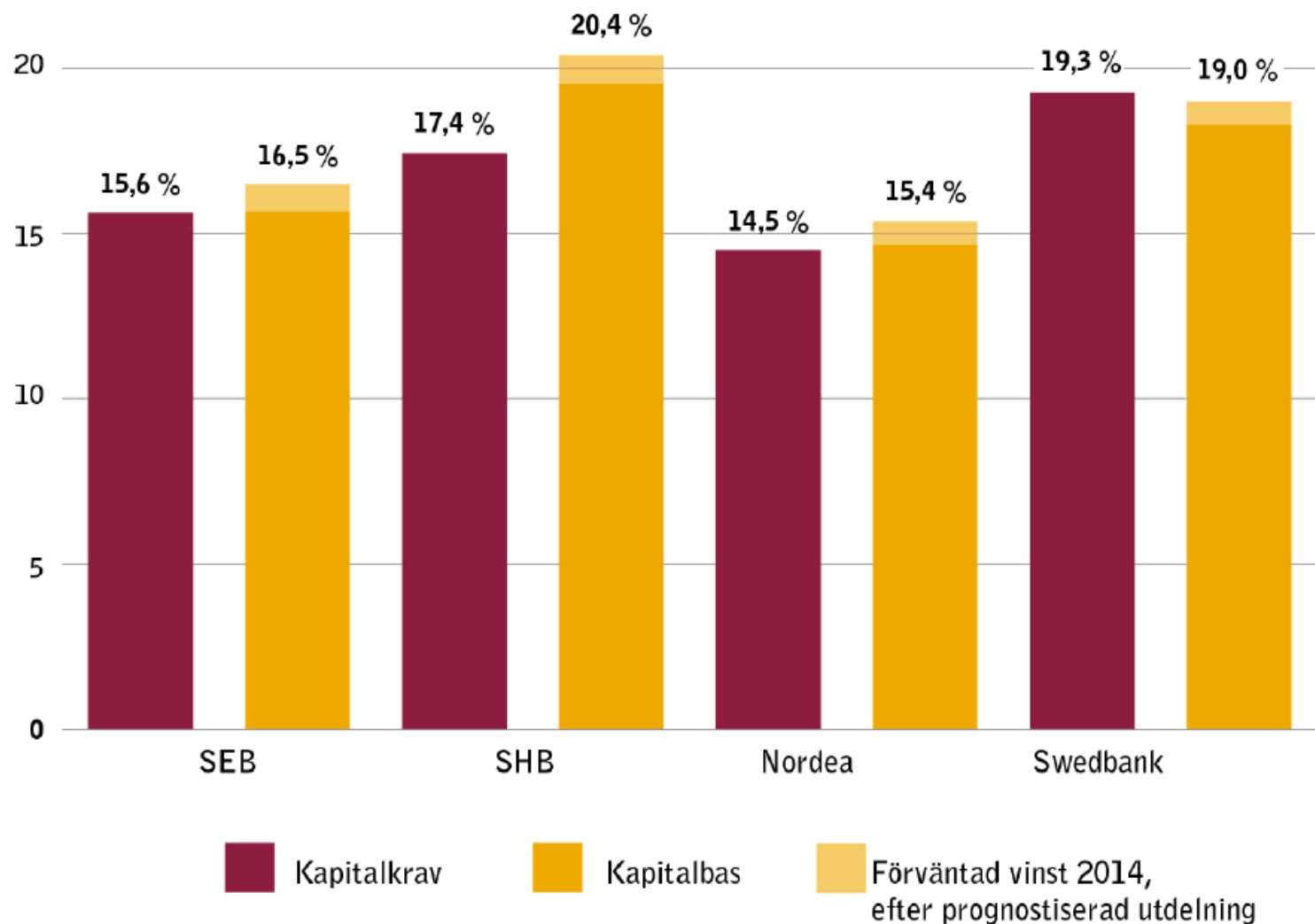
Kärnprimärkapitalrelation, 31 mars 2013:

Finansiering

- Stort beroende av värdepappersfinansiering, särskilt i utländsk valuta
- Dock, en avspegling av den svenska sparandemarknaden

Svenska banker klarar kraven

Regleringar – har någon överblicken?

Nya och kommande regleringar

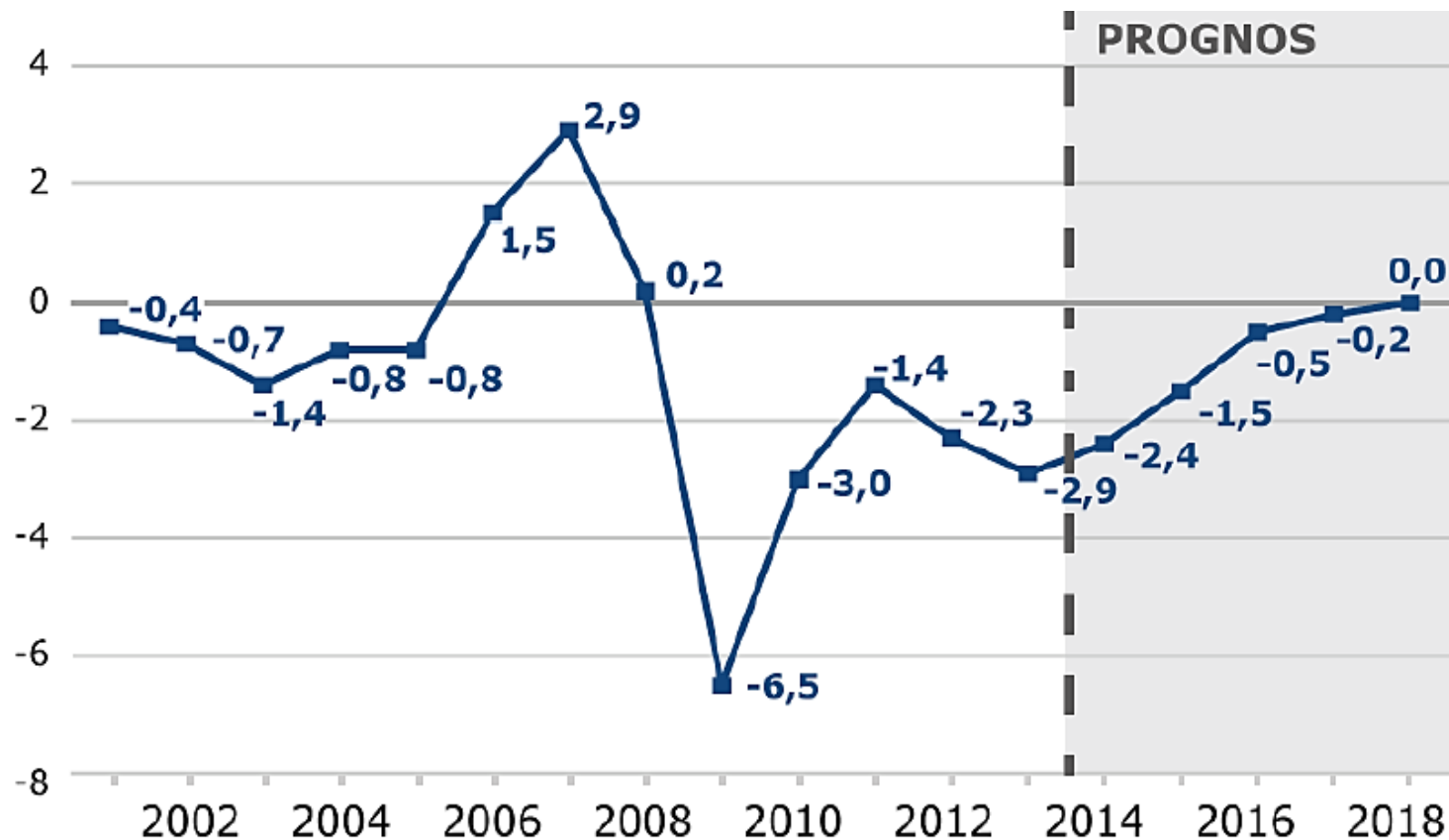
- Åtgärder har i många fall aldrig prövats
- Mycket begränsad kunskap om samlade och samverkande effekter

Slutsats

- Krishanteringsregler är bra
- Men, behöver beredskap bortom regelverket
- Utan krav på improvisation, ingen riktig kris...

Är det rätt tidpunkt?

BNP-gap

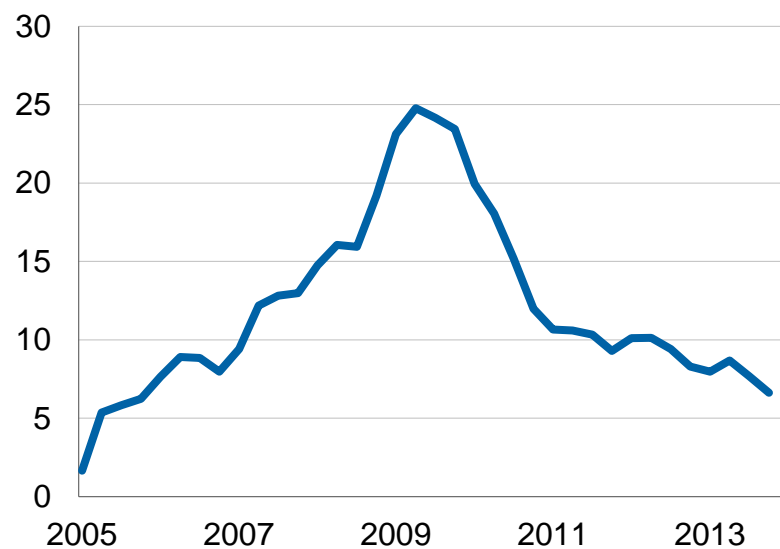
Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

Är det rätt tidpunkt?

Finansiella cykeln

Kreditgap

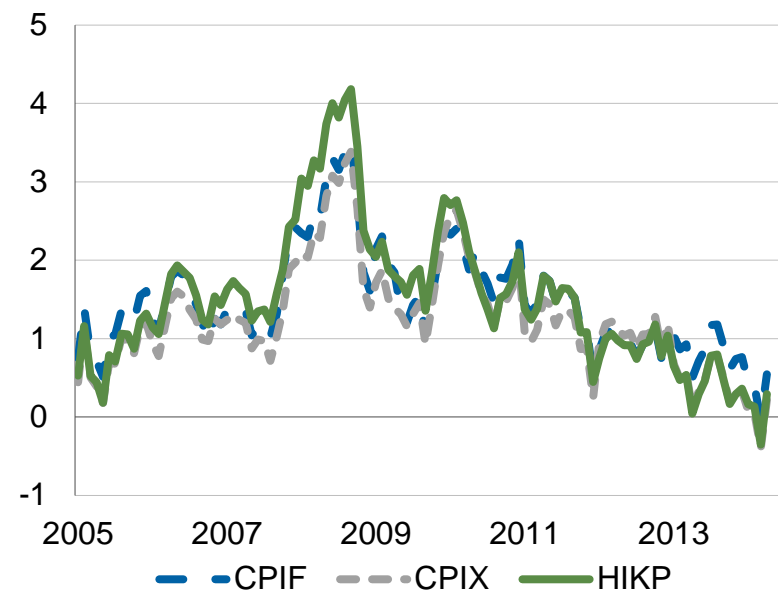
Procent

Reala cykeln

Mått på underliggande inflation

Årlig procentuell förändring

Slutsatser banker

Viktigt med starka banker, särskilt i Sverige

Bra att med det som gjorts

Nu behövs dock samlad analys och utvärdering innan ytterligare steg tas

Sverige i lågkonjunktur, mycket lediga resurser, låg och fallande inflation, kreditgapet krymper

Finanspolitik bedöms bli åtstramande kommande år

Detta gör att högre krav utöver redan beslutat, ex aktivera den kontracykliska kapitalbufferten, mindre lämpligt i dagsläget.

Fler krav på hushållen

Hushåll sköter sina lånebetalningar

Hushåll anpassar konsumtionen istället

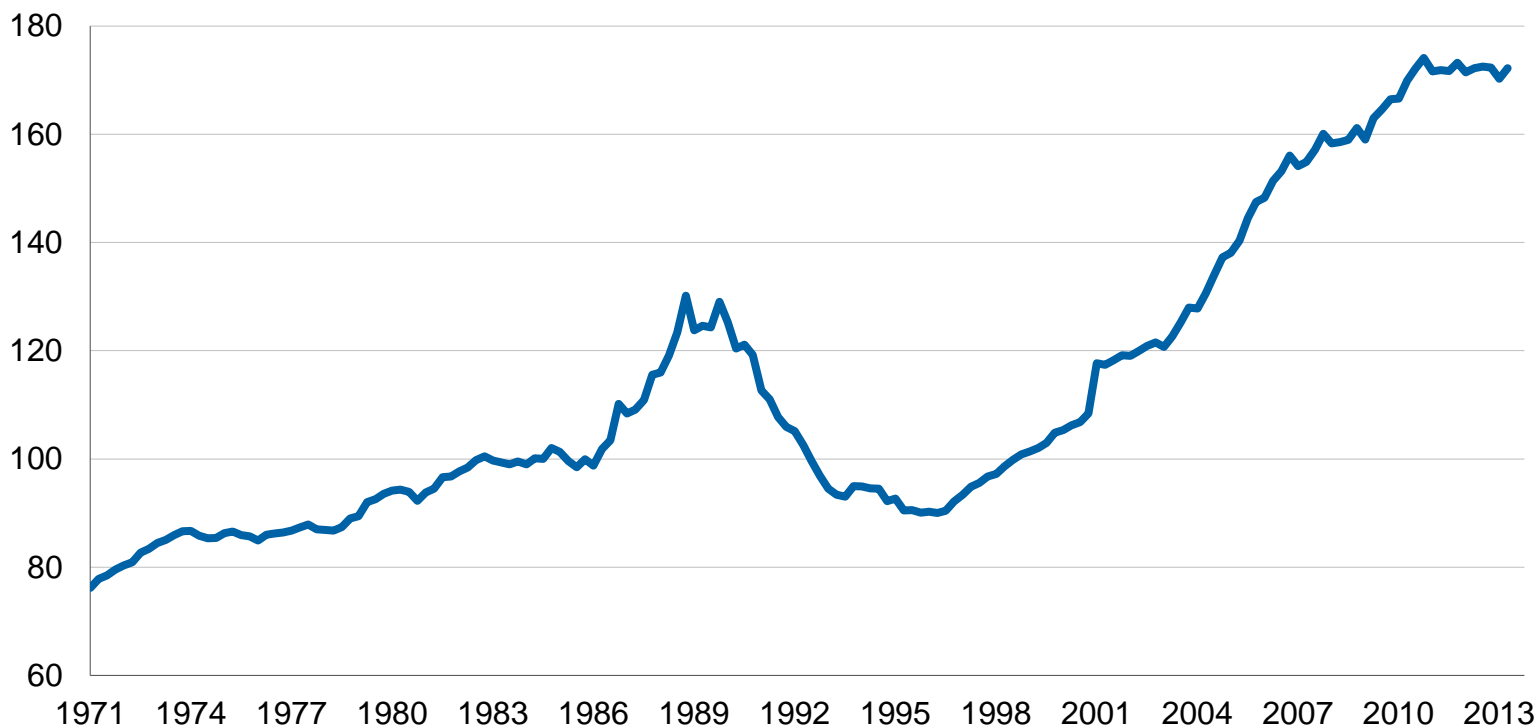
Regelförslag

- Höjda riskvikter på bolån
- Bolånetak
- Amorteringskrav

Hushållens skulder

Hushållens skulder

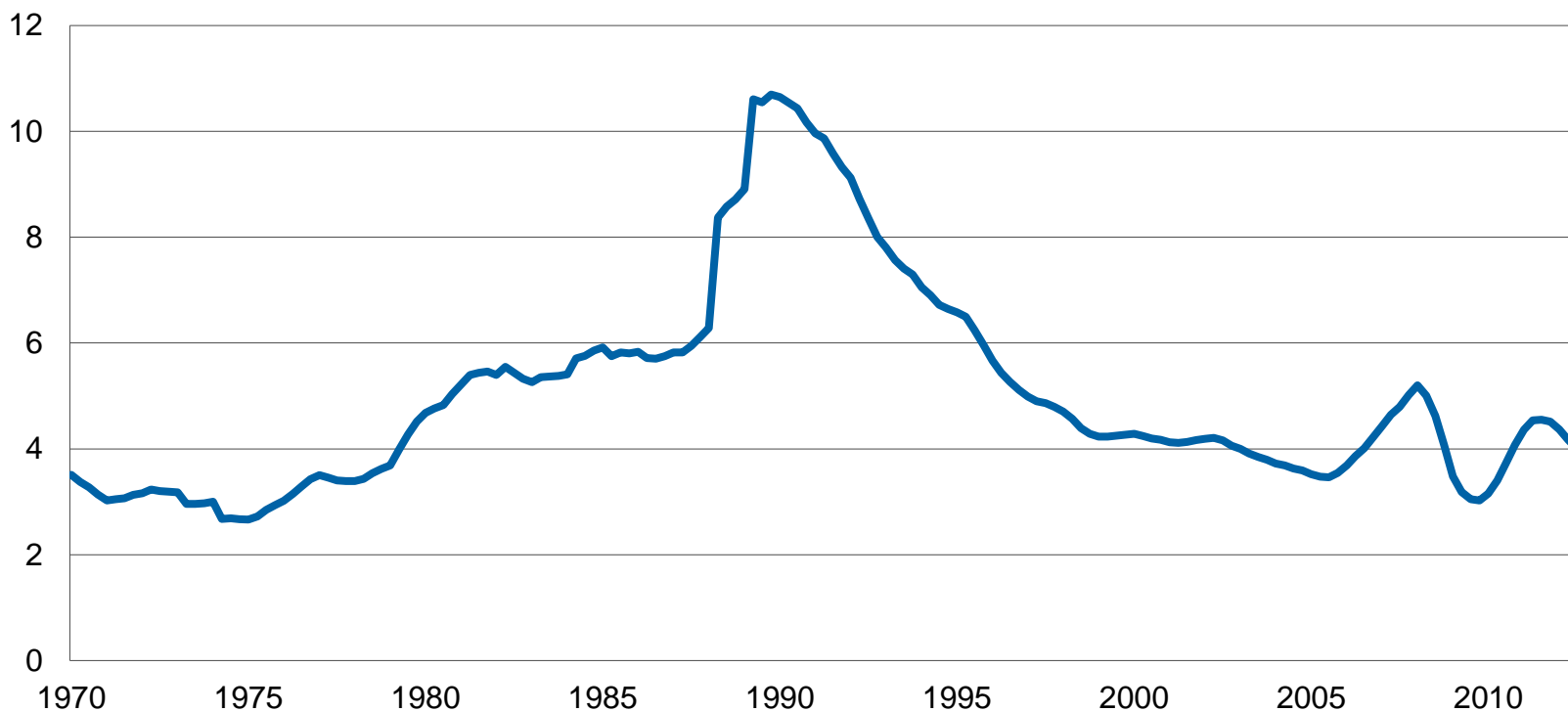
Procent av disponibelinkomst

Hushållens räntekostnader

Hushållens räntekostnader

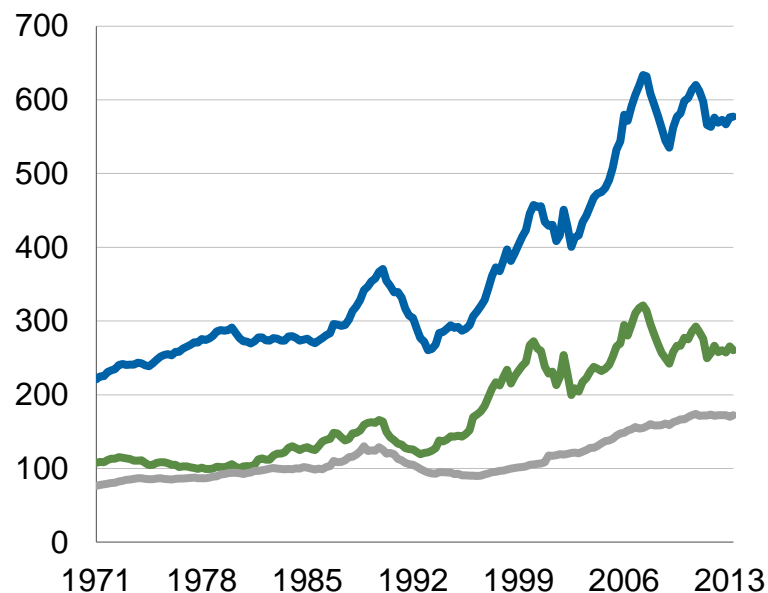
Procent av disponibel inkomst

Hushållens tillgångar

Hushållens tillgångar och skulder

Procent av disponibel inkomst

- Totala tillgångar exkl kollektiv försäkring
- Finansiella tillgångar
- Skulder

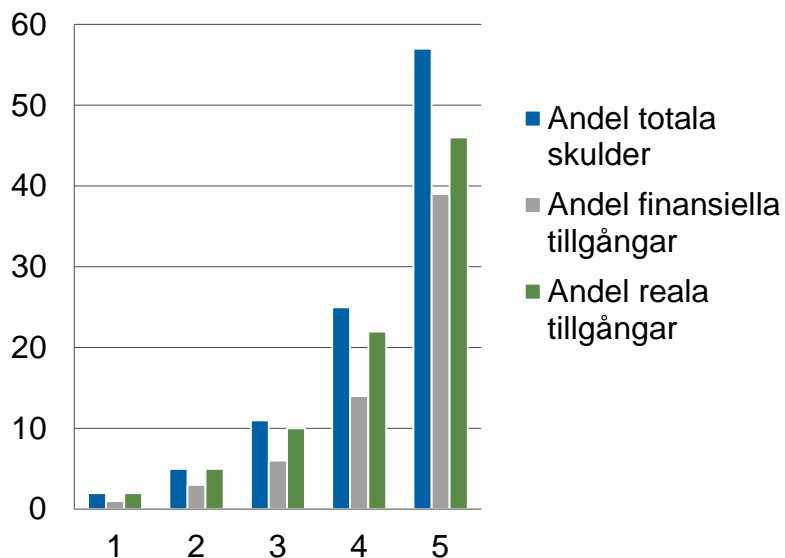
- Hushållens tillgångar har vuxit mer än skulderna
- Samlade nettotillgångar (tillgångar minus skulder) är ca 4 gånger större än disponibel inkomst
- Enbart hushållens finansiella tillgångar är tydligt större än skulderna

Hushållens tillgångar och skulder

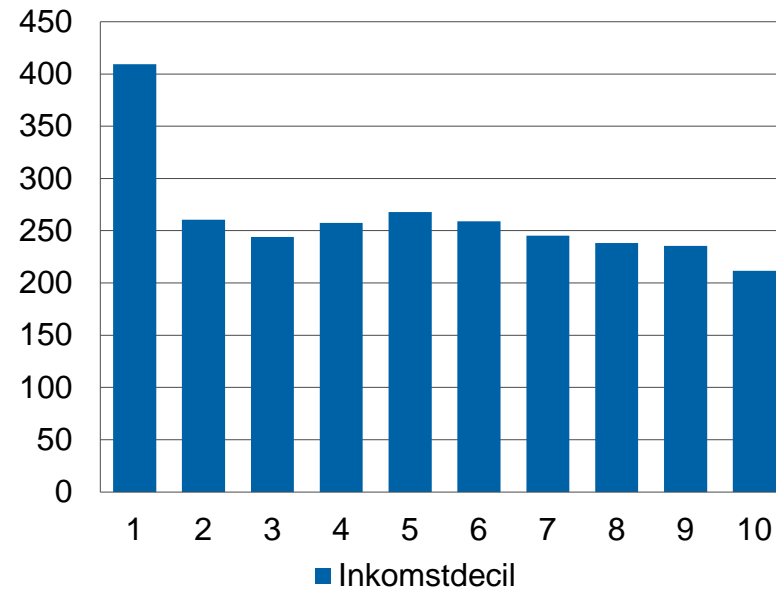
Andelen skulder och tillgångar för skuldsatta hushåll i olika inkomstgrupper

Procent

Hushållens skuldkvot i olika inkomstgrupper

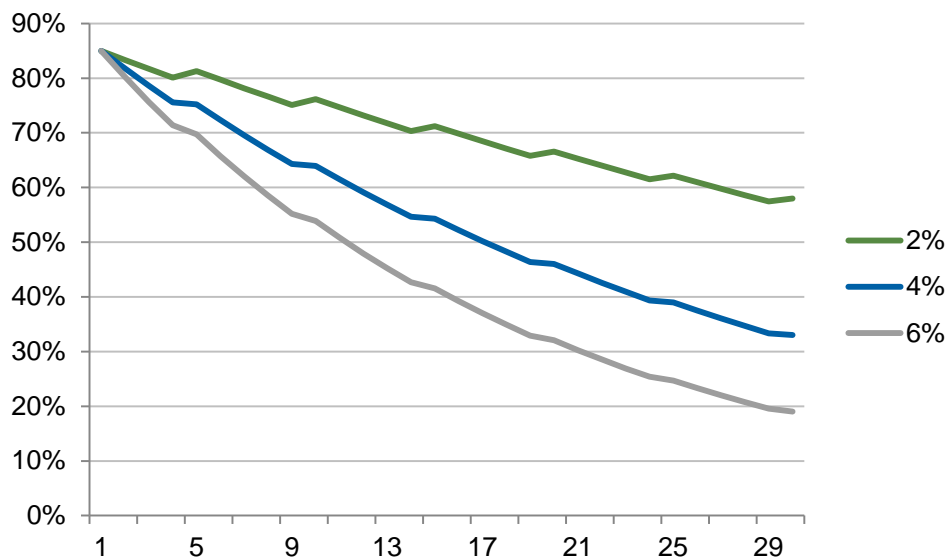
Procent

Skulder sjunker med tiden

Belåningsgradens utveckling över tid

Skuld som andel av husets värde

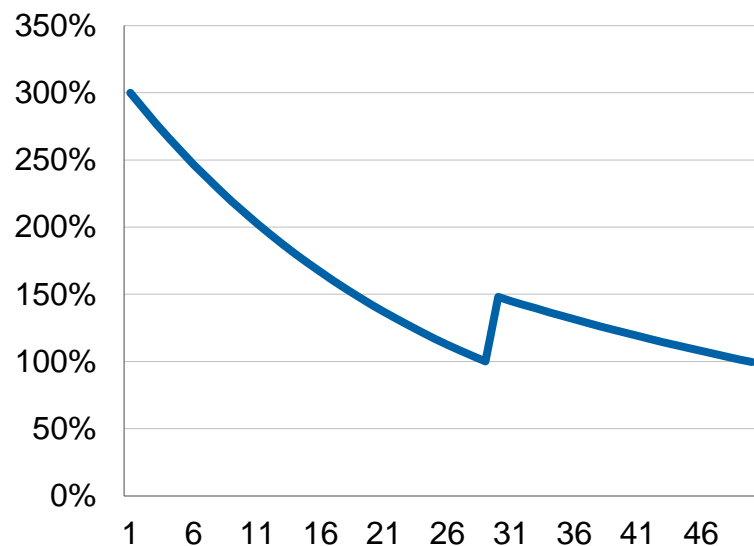

- Belåningsgrad vid köp: 85%
- Tre exempel på husprisutveckling
  - 2%
  - 4%
  - 6% (historiskt snitt)

Skulderna sjunker med tiden...även efter pension

Belåningsgradens utveckling över tid

Skuld som andel av disponibel inkomst

- Belåningsgrad vid köp: 300%
- Inga amorteringar
- 4% inkomstökning
- 2% pensionsökning

Slutsatser

- Vi saknar samlad analys av olika åtgärder
- Vi saknar kunskap om vad som är långsiktigt motiverade/stabila nivåer på kapital, skulder och tillgångar för att skapa finansiell stabilitet
- Risk för policymisstag får inte underskattas
- Detta talar för att stegvis och försiktigt gå framåt och noga utvärdera efter varje åtgärd
- Detta talar mot att nu ytterligare, utöver redan fattade beslut och aviseringar, skärpa kraven på banker och hushåll utan grundlig utvärdering.
- Det liksom konjunkturläget talar mot att aktivera den kontracykliska bufferten.
- Inte rationellt vara skuldfri när man dör.
- Hushåll bör spara/amortera åtminstone motsvarande normal förslitning på fastigheten.